

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВРОЦЛАВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КРАКІВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕНСТОХОВСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)
КООПЕРАТИВНО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ
МЕТОДОЛОГІЧНА РАДА З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ФІНАНСІВ
УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРІВ ТА АУДИТОРІВ УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ БУХГАЛТЕРІВ, АУДИТОРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ
SCHOOL OF ECONOMICS AND BUSINESS SARAJEVO (UNIVERSITY OF SARAJEVO) (BOSNIA
AND HERZEGOVINA), FACULTY OF ECONOMICS AND BUSINESS
UC LEUVEN-LIMBURG – UCLL (BELGIUM), ACCOUNTANCY AND TAXES
UNIVERSITY OF MONTENEGRO (MONTENEGRO), FACULTY OF ECONOMICS

Тези доповідей VI міжнародної науково-практичної конференції

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ, КОНТРОЛЮ, АУДИТУ
ТА ОПОДАТКУВАННЯ**

16 травня 2024 року

Луцьк

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Волинського національного університету
імені Лесі Українки (протокол № 11 від 20.06.2024 р.)*

Рецензенти:

Станіслав ВАСИЛШИН, доктор економічних наук, професор, директор ТДВ «Інститут обліку і фінансів», провідний науковий співробітник відділу обліку та оподаткування ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Олена ПАВЛОВА, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки і торгівлі, Волинський національний університет імені Лесі Українки

Сучасні тенденції розвитку обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування: матеріали міжнародної наук.-практ. конф. (16 травня 2024 р.) – 163 с.

У збірнику подано тези доповідей VI міжнародної науково-практичної конференції «**Сучасні тенденції розвитку обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування**», у яких відображено дослідження тенденцій сучасних напрямів розвитку обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування в умовах новітніх перетворень; стану і розвитку бухгалтерського обліку як науки та практичної діяльності; міжнародного та вітчизняного досвіду організації, функціонування та розвитку економічного аналізу; сучасних викликів в удосконаленні теорії та практики аудиту; оподаткування діяльності підприємств: проблеми та перспективи розвитку; покращення інформаційних систем обліку, аналізу та аудиту на етапі становлення цифрової економіки; обліково-аналітичного забезпечення бізнес-процесів підприємства.

Для науковців, аспірантів, студентів, економістів, практикуючих бухгалтерів і всіх, хто цікавиться питаннями розвитку аудиту, контролю, оподаткування та обліково-аналітичного забезпечення підприємств.

УДК 657(08)+336.2(0)

© Автори тез, 2024
© ВНУ імені Лесі Українки, 2024

Тишкевич Тетяна, Кулинич Мирослава ВІДОБРАЖЕННЯ ОБЛІКУ СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ.....	138
Тишко Д.П., Синчак В.П. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЛАТНИКІВ ЗА СПЛАТУ ПОДАТКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	140
Ткачук Анастасія, Кулинич Мирослава ПРОФЕСІЯ БУХГАЛТЕРА: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ.....	142
Ткачук Софія, Кулинич Мирослава ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ПРОГРАМ.....	144
Тлущкевич Наталія ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	146
Томашук Оксана, Садовська Ірина УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ ЗВІТНОСТІ.....	148
Фатенок-Ткачук Алла ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗВІТУ ПРО КОНТРОЛЬОВАНІ ОПЕРАЦІЇ.....	149
Чесак Анна, Тлущкевич Наталія УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ.....	151
Шерстюк Олександр РОЛЬ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ В ОЦІНЮВАННІ МАРКЕТИНГОВИХ ЗАХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	152
Шматковська Тетяна ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ В ОБЛІКУ, АУДИТІ ТА ОПОДАТКУВАННІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	154
Шматковська Тетяна, Придатко Марія ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ...	155
Шульган Юлія, Грудзевич Юлія ОСОБЛИВІ АСПЕКТИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ У АГРАРНОМУ СЕКТОРІ.....	156
Юзіна Тетяна, Артюх Оксана ОСНОВНІ АСПЕКТИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ У СИСТЕМІ ОБЛІКУ.....	158
Юзіна Тетяна, Артюх Оксана ПДВ У ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ ТА КИТАЮ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ.....	160
Януш Роман ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЯК ОСНОВА ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИХ ПРОГРАМ.....	162

Водночас, заходи внутрішнього контролю дають можливість оцінити результативність дій кожного з виконавців відповідного процесу. Це може передбачати оцінювання дотримання нормативів часу на виконання окремих дій, послідовності передбачених алгоритмом процедур, дотримання існуючих обмежень тощо.

Оцінювання результативності маркетингових заходів суб'єктами внутрішнього контролю передбачає встановлення факту та ступеня відповідності виконаних заходів попередньо формалізованим параметрам. Її особливостями є те, що будь-які господарські операції, які здійснюються у процесі діяльності, характеризуються набором показників. В контексті оцінювання результативності маркетингових заходів такими показниками можуть бути визначені величини понесених витрат, пов'язаних з відповідними операціями, обсяг отриманих доходів, а також їх періодизація.

В контексті виконання завдань внутрішнього контролю показниками, які можуть бути оцінені з метою надання об'єктивної характеристики маркетинговим заходам, є приріст витрат, приріст доходів, величина та динаміка їх співвідношень станом на завершення заходів та в розрізі періодів.

Зокрема, будь-який господарський факт характеризуватиметься мінімально необхідною величиною витрат, які мають бути визнані, оскільки на господарську операцію завжди витрачаються ресурси підприємства. При цьому, така мінімально необхідна величина витрат може бути формалізована у планових або інших нормативних показниках підприємства. Будь-яке відхилення від таких значень має стати предметом дослідження суб'єктами внутрішнього контролю для визначення причин такого відхилення, змісту та характеру впливу відповідних чинників, з подальшим визнанням імовірності уникнення або компенсації негативного чи посилення позитивного впливу в майбутньому.

Варто відзначити, що будь-який маркетинговий захід, що здійснюється за попередньо формалізованим алгоритмом, може спричинити й позитивний економічний або інший ефект. Прикладом цього може бути визначено зменшення пов'язаних з виконанням витрат через виявлення потенційних джерел економії часу або інших ресурсів, пов'язаних зі здійсненням господарської операції. Водночас, своєчасне виконання замовлення з обґрунтованою оптимізацією витрат може позитивно вплинути на бажання існуючих та потенційних замовників здійснити у підприємств закупівлі в майбутньому. Такому результату може також сприяти збільшення термінів погашення заборгованості, збільшення фізичних обсягів реалізації з одночасним зменшенням їх витрато місткості тощо.

Таким чином, роль внутрішнього контролю в оцінюванні ефективності маркетингових заходів підприємства полягає в оптимізації процесу управління реалізацією товарів, тобто – головним елементом операційної діяльності. На підставі здійснених заходів внутрішнього контролю може бути надана об'єктивна оцінка діям як підприємства в цілому, так і діяльності його підрозділів, задіяних в реалізації маркетингових процесів, і окремих виконавців.

Зазначене забезпечує реалізацію інтересів суб'єктів оперативного управління операційною діяльністю підприємства та його власників.

УДК 657: 65.011.56, 338.28

Шматковська Тетяна,
кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Волинський національний університет імені Лесі Українки

ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ В ОБЛІКУ, АУДИТІ ТА ОПОДАТКУВАННІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Диджиталізація в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні стала однією з найважливіших тем в реаліях сучасності. Швидкі темпи розвитку технологій змінюють усі аспекти бізнесу, у тому числі й у обліково-аналітичному секторі. Цифрові інструменти, від аналітики до штучного інтелекту, змінюють підходи до обліку, аудиту, аналізу та оподаткування. Проте, разом з перевагами, які приносить ця диджиталізація, виникають і ряд проблем, які необхідно

вирішувати для забезпечення стійкого та ефективного функціонування підприємницьких формувань та їх обліково-аналітичних систем.

Однією з головних переваг цифровізації в обліково-аналітичній роботі є збільшення швидкості та точності обліку та аналізу фінансових даних. Сучасні професійні інформаційні системи дозволяють збирати та обробляти величезні обсяги інформації в реальному часі, що сприяє швидкому прийняттю управлінських рішень на основі актуальних даних [1; 2]. Використання digital-алгоритмів та аналітичних інструментів дозволяє оперативного та якісно проводити глибокий аналіз фінансових показників діяльності суб'єктів господарювання та виявляти раніше невидимі тенденції.

Проте, разом із зростанням обсягів цифрових даних збільшується й загроза їх некоректної обробки та зловживання. Однією з основних проблем є забезпечення конфіденційності та безпеки обліково-аналітичної інформації підприємств. Умови цифрової економіки вимагають від суб'єктів господарювання постійного удосконалення захисту своїх даних від кібератак та недобросовісних дій третіх осіб. Окрім того, існують етичні питання, пов'язані з використанням цифрових технологій у обліково-аналітичній сфері, а також у процесі та за результатами аудиту та оподаткування. Наприклад, доцільність використання алгоритмів штучного інтелекту з метою прийняття рішень в обліково-аналітичній діяльності вимагає обговорення та встановлення етичних стандартів.

Важливим аспектом диджиталізації є підвищення рівня доступності та зручності фінансових послуг для користувачів. Цифрові технології дозволяють клієнтам здійснювати операції онлайн, без необхідності відвідування фізичного відділення банку чи платіжного сервісу. Це робить фінансові послуги більш доступними для користувачів у віддалених регіонах та забезпечує їх зручне користування у сучасному світі.

З іншого боку, цифрова трансформація може призвести до збільшення нерівності у доступі до фінансових послуг. Ті, хто мають доступ до високошвидкісного Інтернету, отримають ширший доступ до цифрових фінансових інструментів, тоді як ті, хто залишається офлайн або має обмежений доступ до Інтернет-ресурсів, можуть відстати від цифрового розвитку.

Ще однією важливою аспектом є зміна підходів до оподаткування у цифрову епоху. Завдяки цифровим технологіям, відповідні фіскальні структури можуть збирати та аналізувати дані про фінансові операції більш ефективно, що дозволяє зменшити обсяги ухилення від оподаткування та збільшити надходження до бюджету. Проте, з іншого боку, це також породжує питання щодо приватності та захисту персональних даних громадян, а також необхідності адаптації податкового законодавства до нових реалій швидкого розвитку цифрової економіки.

Боротьба з кіберзлочинністю в фінансовому секторі є актуальною проблемою в умовах все більшого використання цифрових технологій. Підприємства, установи та організації повинні інвестувати у розвиток передових систем кібербезпеки та постійно підвищувати кваліфікацію своїх працівників у цій сфері. Лише завдяки цьому можна буде забезпечити надійний захист фінансових даних та запобігти кібератакам.

Одним із ключових трендів в реаліях сучасності є швидке нарощення процесів використання штучного інтелекту в сучасних професійних обліково-аналітичних та аудиторських програмних продуктах (Odoo, VJet тощо). За допомогою алгоритмів машинного навчання можливе автоматизування багатьох обліково-аналітичних процесів, що дозволяє зменшити людський фактор та підвищити точність прогнозування фінансових показників діяльності господарюючих суб'єктів. Проте, це також ставить перед нами питання про вплив автоматизації на ринок праці та необхідність перепідготовки кадрів для роботи в умовах швидкого розвитку цифрової економіки.

У майбутньому, успішне вирішення означених викликів та максимізація переваг диджиталізації в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні буде залежати від ефективності співпраці між спеціалізованими урядовими структурами, підприємствами та організаціями, технологічними компаніями та громадськістю. На нашу думку, важливо створити сприятливу екосистему для розвитку цифрових послуг, яка б забезпечувала ефективну реалізацію інновацій, захист прав споживачів, зростання ефективності діяльності обліково-аналітичного сектору підприємницьких формувань та стійкий розвиток економіки в цілому.

Узагальнюючи зауважимо, що диджиталізація в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні відкриває перед господарюючими суб'єктами безліч нових можливостей, проте разом із ними виникають і великі виклики. Забезпечення конфіденційності та безпеки даних, а також вирішення етичних питань у використанні сучасних цифрових технологій, стануть одними із головних завдань для підприємств та організацій у найближчій перспективі. Однак вважаємо, що при правильному підході щодо пошуку відповідних рішень та подальшому вдалому вирішенні окреслених нами нових завдань, диджиталізація буде необхідним процесом щодо реалізації підвищення ефективності обліково-аналітичної та аудиторської діяльності та в підсумку зростання результативності функціонування господарюючих суб'єктів в цілому.

Список використаних джерел

1. Дзямулич М., Шматковська Т.. Вплив сучасних інформаційних систем і технологій на формування цифрової економіки. 2022. *Економічний форум*, 1(2), 3-8. URL: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2022-2-1> (дата звернення 09.05.2024).
2. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р №996-XIV (редакція від 01.01.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 09.05.2024).

УДК 657.4

Шматковська Тетяна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування,
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Придатко Марія,
здобувачка освіти за спеціальністю 071 Облік і оподаткування,
Волинський національний університет імені Лесі Українки

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

З початком активної агресії з боку Росії на території України багатьом українським підприємцям довелося стикнутися з непростим вибором: відмовитися від використання програми для ведення бухгалтерського обліку, відомої як «1С:Бухгалтерія». Державні установи були обмежені в користуванні російським програмним забезпеченням ще в 2017 році, але від 50 до 500 тисяч приватних організацій продовжили його використання до лютого 2022 року. [1] Тепер знаходження альтернатив програмі стало вкрай складним, а перехід – досить витратним. Проте у межах цього дослідження ми спробуємо проаналізувати найоптимальніші варіанти для використання українськими компаніями.

Серед іноземних розробників німецька компанія SAP користується популярністю. Їхній продукт "SAP S/4HANA" дозволяє не лише вести бухгалтерський облік та планувати ресурси, а й ефективно керувати діяльністю організації. [3] Основною перевагою цієї ERP-системи є наявність вбудованого штучного інтелекту та розширеної аналітики. Розробник систематично вдосконалює продукт, включаючи розробку зрозумілого та доступного інтерфейсу. Встановлення та обслуговування вимагає мінімального залучення ІТ-спеціалістів.

Світово відома американська транснаціональна корпорація придбала ідею та концепцію від данської компанії, які послужили основою для створення ERP-системи «Microsoft Dynamics 365 for Finance and Operations» (раніше відомої як Microsoft Dynamics AX). Ця програма призначена для прогнозування та планування ресурсів, може вести декілька видів обліку одночасно, дозволяє працювати навіть з мобільних телефонів та має хмарне середовище. [3] Перевагою є можливість генерувати звітність відповідно до українських стандартів, наявність та регулярне оновлення достовірної законодавчої інформації. Крім того, "Microsoft Dynamics" дозволяє керувати дистрибуцією, виробництвом і включає вбудовану CRM-систему.